

**EU-Domstolens vigtige domme siden sidst
Dansk Forening for Europaret
3. Oktober 2023**

v/Kommitteret i Justitsministeriet Nina Holst-Christensen og Kontorchef i Udenrigsministeriet Christel Maertens

Retsstatsprincippet og det polske domstolssystem C-204/21 Kommissionen mod Polen

- EUD har kompetence til at kontrollere overholdelse af Unionens grundlæggende værdier
- Respekt for MS nationale identitet i TEU art. 4, stk. 2 kan ikke misbruges til at komme uden om Unionens værdier i TEU art. 2. Præmis 72 klar: Intet grundlag for at kravene i TEU art. 2 og TEU 19, stk. 1, kan påvirke MS identitet.
- Gentagelse af tidligere praksis: Polske disciplinæraftdeling opfylder ikke EU-rettens uafhængighedskrav. Overladelse af beslutninger om dommeres status mm til disciplinærkammer derfor i strid med art. 19, stk.1.
- "Chilling effekt": Blotte mulighed for at PL dommere underlægges disciplinære sanktioner fra sådan instans kan påvirke deres uafhængighed (præmis 101) og er i strid med TEU art. 19, stk. 1 og Charter art. 47.
- Uforeneligt med EU-retlige garantier om adgang til uafhængig domstol, når nationale domstole afskæres fra at prøve spørgsmål om en domstols uafhængighed. Ikke tilstrækkeligt, at enkelt national instans har kompetence
- Offentliggørelse af dommeres politiske og foreningsmæssige tilhørsforhold udgør tilsidesættelse af grundlæggende rettigheder til beskyttelse af personoplysninger og respekten for privatliv.

Retsstatsprincippet og det polske domstolssystem Forenede sager C-615/20 og C-671/20, YP m.fl.

- TEU art. 19, stk. 2, til hinder for nationale regler der giver instans, der ikke er uafhængig, kompetence til at ophæve dommers immunitet, suspendere og nedsætte løn.
- Henvisning til C-204/19, hvorefter disciplinærkammeret ikke er uafhængigt og ikke kan beslutte dommers disciplinærsager – blotte risiko herfor kan underminere dommers uafhængighed ("Chilling effect").
- TEU art. 19, stk. 1, princip om loyalt samarbejde og EU-rettens forrang forpligter nationale domstole til at afholde sig fra at anvende omtvistede disciplinærafgørelse om suspension mm.
- Nationale domstole pligt til at tage alle nødvendige tiltag for at rette uanset om lovændring eller ej.

C-689/21, X mod UIM

22-årsreglen – fortabelse af indfødsret

- Forelagt fra Østre Landsret
- Beskyttelse mod de jure fortabelse af unionsborgerrettigheder. Videreudvikling af retspraksis
- EUD bekræfter statsborgerskab = national kompetence - herunder fortabelse – og MS har legitim interesse i at sikre sammenhæng ml. stat og borgere (EUD ikke behov for at efterprøve)
- **Men** hvis tab af unionsborgerskab **skal** MS efter fast praksis efterleve EU-retten herunder proportionalitetsprincippet.
- EUD uddyber konkrete krav til MS:
- Mulighed for i.f. rimelig frist at indgive ansøgning om bevarelse eller generhvervelse af statsborgerskabet, hvor følgerne i forhold til EU-retten kan vurderes:
 - Fristen skal dække rimelig periode ud over den dato, hvor person bliver 22.
 - Kan først løbe når myndighederne behørigt har underrettet om 1) (nært forestående) fortabelse af statsborgerskab, 2) ret til at ansøge om bevarelse eller generhvervelse af dette statsborgerskab.
- - Hvis ikke underrettet skal myndigheder kunne foretage en sådan prøvelse som et bi-spørgsmål i forbindelse med den berørte persons ansøgning om et rejsedokument eller ethvert andet dokument, der bekræfter vedkommendes statsborgerskab.

C-159/20, Kommissionen mod Danmark Feta-sagen

- Fjerde gang Feta-ost er for EU-domstolen
- Artikel 13 i forordning 115/2012 finder anvendelse, uanset om produkterne er beregnet til eksport til lande uden for EU eller inden for EU.
- Selv om "eksport" ikke udtrykkeligt er nævnt, skal art. 13 fortolkes således, at den også omfatter ulovlig anvendelse af geografiske betegnelser på produkter, der er bestemt til eksport uden for EU.
- Geografiske betegnelser på produkter beregnet til eksport til lande uden for EU krænker geografiske betegnelse, hvis ikke opfylder kravene hertil.
- Oprindelsesbetegnelser får form for immaterialretlig beskyttelse, der på mange måder minder om varemærkeretlige beskyttelse af velkendte mærker.
- DK dømt for ikke forhindre eller standse ulovlige brug af den beskyttede oprindelsesbetegnelse "feta".
- DK frifundet for brud på pligt til loyalt samarbejde.

C-328/20, Kommissionen mod Østrig Indeksering af børnepenge

- Østrigske familietillæg og skattefradrag for børn udgør familieydelse som omhandlet i forordning 883/04
- Ordning baseret på børns bopæl er indirekte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet – hovedsageligt migranternes børn (præmis 103).
- EUD foretager konkret prøvelse af begrundelse (ikke tilpasning reelle udgifter & hovedformål ikke rimelighed i sociale system men besparelse)
- EUD gentager praksis i præmis 109: "..vandrende arbejdstagere bidrager til finansieringen af socialpolitikken i værtsmedlemsstaten i kraft af de skattebidrag og sociale bidrag, som de betaler i denne stat som følge af den lønnede beskæftigelse, de udøver dér. De skal derfor kunne have gavn af denne politik på de samme vilkår som de nationale arbejdstagere" (Aubriet C-410/18)
- DK til støtte Ø for at påvirke Domstolen for at sikre mulighed for indeksering

C-279/21 X mod Udlændingenævnet Associeringsaftalen med Tyrkiet

- Fire spørgsmål om hhv. Stand still-bestemmelsen i art. 13 i Associeringsrådets afgørelse 1/80
- Dagældende sprogkrav er ny restriktion jf. art. 13 i AssRådsafg 1/80
- Vellykket integration anerkendes som være tvingende alment hensyn (præmis 37-38) Sprogkrav kan hjælpe integration (pr. 41)
- Skal være egnet og proportional - EUD konkret prøvelse (præmis 42-45)
- DK regel kan ikke begrundes i formål om vellykket integration- ikke hensyn til andre faktorer – alene fokus på herværende borger – ikke egnet og proportional

C-402/21 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Associeringsaftalen med Tyrkiet

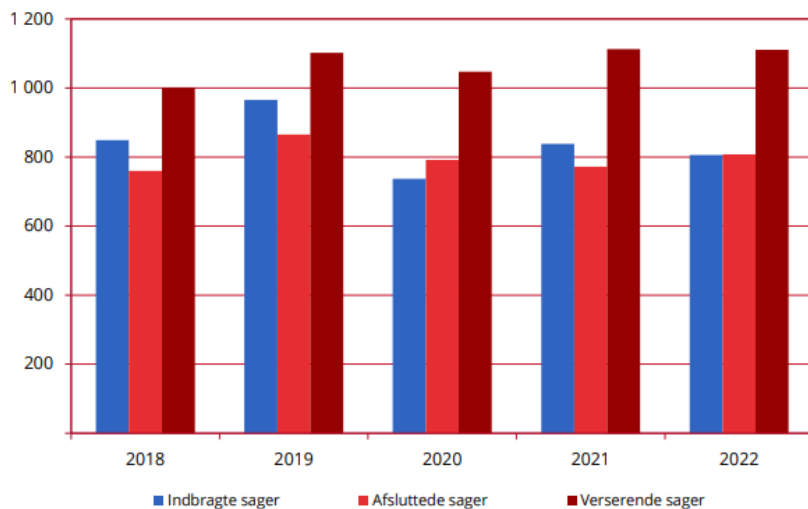
- Ny lov muliggør inddragelse opholdstilladelse
- Begrænsning omfattet af stand still klausul art. 13 (Associeringsrådets afgørelse 1/80)
- Kan være begrundet i almene tvingende hensyn efter art 14. Skal fortolkes snævert
- Offentlig orden - egnet og nødvendig og i respekt af grundlæggende rettigheder.
- Konkret vurdering:
 - Trussel: Aktuel, reel og alvorlig
 - Forbrydelsens alvor: kumulere?
 - Personlige forhold: Varighed af ophold, alder, helbred, sociale forhold, tilknytning til hjemland, adfærd)

GENEREL STATISTIK OM EU-DOMSTOLEN

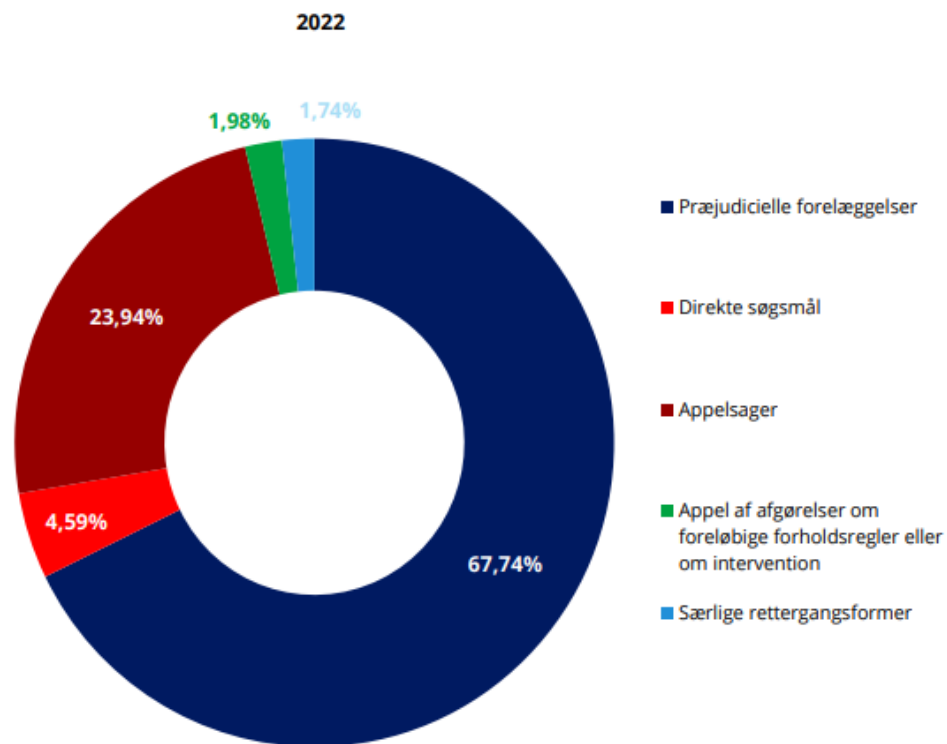
Den generelle udvikling i EU-Domstolens judicielle aktiviteter

I. Samlet oversigt for Domstolen -
Indbragte, afsluttede, verserende sager (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Indbragte sager	849	966	737	838	806
Afsluttede sager	760	865	792	772	808
Verserende sager	1 001	1 102	1 047	1 113	1 111

II. Indbragte sager – sagstyper (2018-2022)

Indbragte præjudicielle forelæggelser pr. medlemsstat og pr. år

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Andet ¹	I alt
1993	22			7	57		1	5	7	22		24				1			43			3					12		204	
1994	19			4	44		2		13	36		46				1			13			1					24		203	
1995	14			8	51		3	10	10	43		58				2			19	2		5				6	20		251	
1996	30			4	66			4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21	256	
1997	19			7	46		1	2	9	10		50				3			24	35		2				6	7	18	239	
1998	12			7	49		3	5	55	16		39				2			21	16		7				2	6	24	264	
1999	13			3	49		2	3	4	17		43				4			23	56		7				4	5	22	255	
2000	15			3	47		2	3	5	12		50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		1	4	4	15		40				2			14	57		4				3	4	21	237	
2002	18			8	59			7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14	216	
2003	18			3	43		2	4	8	9		45				4			28	15		1				4	4	22	210	
2004	24			4	50		1	18	8	21		48				1	2		28	12		1				4	5	22	249	
2005	21		1	4	51		2	11	10	17		18				2	3		36	15	1	2				4	11	12	221	
2006	17		3	3	77		1	14	17	24		34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10	251	
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26		43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16	265	
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12		39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14	288	
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33		49		3	2	9	6		24	15	8	10	17	1	5	6	6	29	385	
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31		44		10	1	2	13		22	24	11	11	14	1	3	12	4	26	423	
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15		65		5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16	404	
2013	26	10	7	6	97	3	4	5	26	24		62	3	5	10		20		46	19	11	14	17	1	4	4	12	14	450	
2014	23	13	6	10	87		5	4	41	20	1	52	2	7	6		23		30	18	14	8	28	4	3	8	3	12	428	
2015	32	5	8	7	79	2	8	2	36	25	5	47		9	8	7	14		40	23	15	8	18	5	5	4	7	16	1	436
2016	26	18	5	12	84	1	6	6	47	23	2	62		9	8	1	15	1	26	20	19	21	14	3	6	7	5	23	470	
2017	21	16	4	8	149	7	12	4	23	25	3	57		5	10	1	22		38	31	19	21	16	3	6	13	8	11	533	
2018	40	20	12	3	78	2	12	3	67	41	3	68	1	5	6	4	29		35	35	31	15	23	2	6	6	7	14	568	
2019	38	24	5	1	114	3	10	5	64	32	10	70	1	12	7	6	20	1	28	37	39	14	49	5	10	7	11	18	641	
2020	36	28	9	6	140	3	5	2	30	21	4	44		17	7	3	18		18	50	41	17	20	2	6	7	6	17	557	
2021	36	58	8	6	106	2	11	2	35	23	5	46		12	15	5	17		27	37	34	20	38	7	2	10	5	567		
2022	30	43	13	4	98	4	14	4	41	23	4	63		4	6	2	20		28	34	39	28	29		7	6	2	546		
I alt	1 021	290	104	212	2 985	39	155	198	697	1 119	37	1 736	9	110	96	112	262	4	1 149	714	311	268	298	36	75	151	165	672	3	13 028

STATISTIK OVER DANMARKS INDLÆG VED EU-DOMSTOLEN

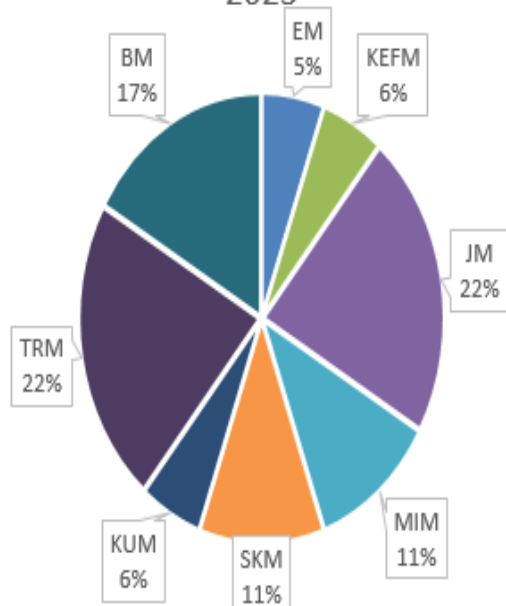
Oversigt over danske indlæg ved EU-Domstolen i perioden 2015-2023

	Indlæg (skriftlige (S) + mundtlige (M) +)	Domme m. dansk deltagelse
2015	39 (24 + 15)	26
2016	35 (22 + 13)	20
2017	41 (22 + 19)	30
2018	40 (24 + 16)	29
2019	32 (19 + 13)	35
2020	50 (36 + 14)	11
2021	55 (47 + 8)	25
2022	38 (24+14)	29
2023	19 (11+8)	9

DK indlæg fordelt på ressort 2022 og 2023

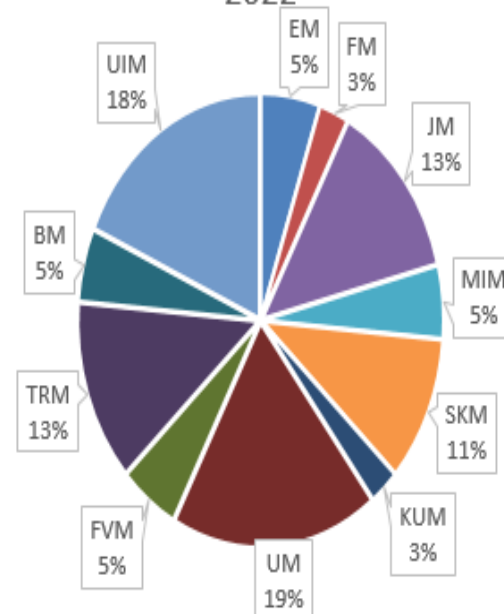
Indlæg for EU-Domstolen fordelt på ressort

2023

Indlæg for EU-Domstolen fordelt på ressort

2022

SPØRGSMÅL?